

Áprilisi számunk jelentős részét a béke kérdéseinek szenteltük. Napjaink embere rengeteget hall és olvas erről a témáról, az egyszerű tudósítástól az elmélyedő tanulmányig a legkülönbözőbb stílusban és szinteken. Aki igyekszik nem megelégedni a pusztá regisztrálással, vagy éppenséggel azzal, hogy egyszerűen átömlessze magán a hírközlő eszközök információözönét, hanem amit hall, azt megpróbálja önálló gondolkodással a helyére tenni, rendszerezni és értékelni, az alighanem ilyesfajta eredményre jut: — A világ előtt (úgy lát-szik, vagy úgy reméljük) ma már nem annyira a „háború vagy béke” brutális alternatívája áll, hanem a szüntelenül föl-föllobbanó (és le sosem becsülhető) helyi háborúk és a tagadhatatlanul meglévő agresszív ösztönök el-lenére is a béke „hogyanjának”, fönntartásának, megőrzésének, továbbfejlesztésének és állandósításának kérdése. Ez természetesen rendkívül bonyolult és sokrétű kérdés, a magas diplomáciától a családig és a magánéletig, nem beszélve a latba olya nagy súllyal eső gazdaságiig. Éppen ezért nem lehet félvállról venni, és józan ésszel senki sem mondhatja, hogy „nekem ehhez semmi közöm”, vagy „én úgysem tehetek semmit, ezt úgyis az én fejem fölött intézik”. Kezd világosan kiderülni, hogy a világ dolgait egyre kevésbé lehet az emberek „feje fölött” intézni és elintézni; s hogy minden ügyben mindenki érdekelt.

A keresztény ember is, természetesen, és elsősorban keresztény mivoltából következőleg. Ma már ezt is tudjuk; a keresztény nem háttal ül a világnak egy mennyei barlang bejáratánál, hanem benne áll és benne dolgozik a világban, annak — és benne saját magának — a javára, Isten szándékai szerint és terveinek társmunkásaként. A béke közös emberi ügye szükségszerűleg keresztény ügy is; és a keresztény ember állásfoglalása a béke mellett szükségszerűleg keresztény állásfoglalás is. Hogyan? Miért? És mi történt, mi történik legújabbban ezen a téren a keresztény gondolkodásban, ami a keresztény cselekvés alapja és igazolása? Ebből a ma már könyvtárnyi anyagból az alapvető legfőbb egyházi állásfoglalásokon kívül eddig meglehetősen kevés jutott el hozzánk. Számunk célja: ebből az anyagból, ebből a gondolkodásból, többek között a béke teológiájának gazdag terméséből közvetíteni egyet-mást olvasóinknak, s ezzel esetleg ösztönzést nyújtani arra, hogy hasonló kutatások nálunk is erőteljesebben meginduljanak, s az irányt mutató pápai megnyilatkozások szellemében, kellően tudományos szinten a magyar katolikus gondolkodás is hozzáadja a maga eredményeit a világbéke utópiából immár elérhető valósággá érő elméletéhez és gyakorlatához.

CSELÉNYI ISTVÁN GÁBOR

BEVEZETÉS A BÉKE TEOLÓGIÁJÁBA

A BÉKE-GONDOLAT A SZENTÍRÁSBAN. Mint minden teológiai ág, a „béke teológiája” is a kinyilatkoztatás talajára épül. Alapos összefoglalást találunk a szentírási béke-fogalom fejlődéséről *Julio Terán-Dutari* tollából a Karl Rahner szerkesztésében megjelent kislexikonban („Friede”, Herders Theologisches Taschenlexikon, Freiburg, 1972. 332. skk.). A béke-gondolat biblikus alapvetésében az ő megállapításaira támaszkodunk.

Az Ószövetségben — írja Terán-Dutari — a fogalom minden jelentésváltoztatának az a tapasztalat szolgál alapul, melyet a „jól-létben”, a jó egészségben élünk meg. Ezt az élményt viszi át a szentírás a dolgok, a tárgyak, az egyes léthelyzetek „békéjére”, tehát helyes rendjére. Ha kifejezetten az emberre alkalmazza, a szónak határozott antropológiai jelentést ad: az emberi életben elért teljességet és ered-